

Főszerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Felelős szerk.
Martzy M.
Laptulajdó
CORVI
Lapkiadó

On. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

HIRLAP

A timisorontali törvénysek bej. sz. 85.
(Dos. No. 934/1938)
Alapította:
**DR. VUCHETICH
ENDRE**
és **DR. VARNAY
ELEMÉR**

Ziarul Comunităţii Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkezősség lapja

A nap eseménye az új argentinai kormányának a tengelyhatalmak részéről történt elismerése. Berlin, Róma és Tokió a lépését Spanyolország is követte. A délamerikai államok állásfoglalásában legjelentősebb Brazília lépése: a riódejanerói kormány szintén elismerte Ramirez tábornok forradalmi kormányát.

Háborus vonatkozásban továbbra is a légi tevékenységen van a hangsúly. Kelen a német harcraépítők egy szovjet hadiipari üzemet bombáztak, az arcvonal közepő szakaszán pedig, német tábori repülőterek ellen irányuló szovjet támadó kísérletek során, heves légi harcok fejlődtek ki, a német elhárítás eredményes volt. A Földközti-tenger térségében a német és olasz vadászipilókok folytatták kemény elhárító küzdelmüket. Pantelleria szigetének olasz helyőrsége, az éjjel-nappal szakadatlanul tartó bombázáporban, visszautasította a megadásra vonatkozó újabb szövetséges felszólítást is.

Lapszártakor érkezett jelentések olasz lapértésülésekről számolnak be, amelyek szerint a pantelleria harcok elérték csúspontjukat.

Francia-Eszakafrika

A hónapokig tartó, már-már unalmasá váló De Gaulle-Giraud pártviszály utolsó fejezete úgy látszik, lezárult. Észak-Afrikában tegnap már összehívták a múlt hét közepén megalakult „Nemzeti Felszabadítás Francia Bizottságának” első ülését. A két tábornok közös közleménye szerint a jövőben ez a bizottság, mint központi hatóság, gyakorolja a szuverenitást minden francia területen, „amely nem áll ellenséges ellenőrzés alatt” és átveszi „a harcoló franciák fölött a rendelkezést”. Mind a londoni francia nemzeti tanács, mind Giraud minden hatalmat átad a bizottságnak, amely ünnepélyes kötelezettséget vállalt a harcok a szövetségesek oldalán való folytatására, kötelezettséget vállalt a francia szabadságjog és a köztársasági rendszer helyreállítására és „később átadja a hatalmat a francia kormánynak, mielőtt az a francia alkotmány szerint megalakulhat”. A DNB, egyik amszterdami jelentése a brit hirszoalgalat értesülése nyomán ismertette az algiri rádió közleményét, mely szerint a „Nemzeti Felszabadítás Francia Bizottsága” nem kormány, tehát csak átmeneti kormányzati szervnek tekinthető.

A személyi nézeteltérések De Gaulle és Giraud tábornokok között még mindig nem szűntek meg teljesen. Kétségtelen, hogy Giraud oly engedményeket tett, melyekre még legutóbb sem mutatkozott hajlandónak — itt bizonyára a szövetségesek nyomása, főleg London befolyása érvényesült — De Gaulle tábornok azonban még mindig elégedetlen. De Gaulle és Giraud meggyezésének legnagyobb akadály, mint ismertés, az volt, hogy a Vichyvel nemrég még összekötöttségben állt vezetők Giraud nem akarta tisztásgükből elmozdítani. Így például régóta szálka volt a gaulesták szemében Peyrouton, valamint Nogues tábornok. Peyrouton a meggyezés érdekében lemondott. Feltűnő, hogy lemondó levelét nem Giraudhoz, hanem De Gaullehoz intézte. Az elmentek másik oka alapjában véve szintén személyi jellegű volt, de ezt elviek is lehet tekinteni: De Gaulle ellenezte, hogy valaki egyszerre a katonai és politikai vezetés tisztségét betöltse. Giraud tábornok ugyanis a francia

Berlin, Róma és Tokió is elismerte Argentína új kormányát

Mussolini a német, Ribbentrop az olasz nagykövetet fogadta — Olaszország háborus részvételének jelentőségét méltatják Berlinben — Algírban összehívták a „Nemzeti felszabadítás francia bizottságának” első ülését

Ezernyi szövetséges repülőgép támadta Pantelleriát; a sziget olasz helyőrsége visszautasította a megadásra vonatkozó második felszólítást is

katonai erők főparancsnoka Algírban, De Gaulleknak viszont az a nézete, hogy Giraud csak akkor lehet a politikai élet legfőbb irányítója, ha megváltja főparancsnoki tisztségétől. Ennek a nézeteltérésnek áthidalásáról — bár a „Nemzeti Felszabadítás Francia Bizottsága” megalakults az felváltva a két tábornok fogja vezetni — még nem érkeztek jelentések.

A német távirati iroda, a DNB. Amszterdamban át szerzett legújabb értesülése szerint Francia-Eszak-Afrikában csütörtökön újabb politikai válság réme fenyegetett. A válság az afrikai francia haderők megszervezése körül felmerült nézeteltérésre vezethető vissza. De Gaulle a bizottság péntekre összehívott ülésén nem akart részt venni, mert a hadsereg felépítésére vonatkozó felfogások igen különbözők voltak, mindazonáltal részletes javaslatot terjesztett a bizottság elé, melynek sorsáról még nincs hírlünk. Pillanatnyilag az a helyzet, hogy Algírban ismét élénk politikai tevékenység folyik. Az a tény, hogy a bizottság összeült, a feszültségnek legalább is átmeneti enyhülésére enged következtetni.

A délurópai betörés

A német véderő főparancsnokságának hivatalos folyóirata, a Wehrmacht két cikkben foglalkozik a földrésznket érintő angolász támadó tervekkel, a szövetségesek európai betörésének kérdésével. Az egyik cikk délurópai angolász betörés lehetőségét, a másik a norvégiai irányú kilátásait vizsgálja. A Nemzetközi Sajtótudósító berlini jelentése alapján a két cikk érdekes gondolatmenetét az alábbiakban ismertjük:

Az első cikk az Egyesült Államokban gyakran hangoztatott jelszóból indul ki, amely szerint a tengely gyenge

pontja Európa déli, földközti-tengeri partvidéke, amely Tunisz elvesztése óta most már tulajdonképpen délurópai arcvonalnak tekinthető. Ez a jelszó nagyon szép, de nem találó, — írja a Wehrmacht. — Tény ugyan, hogy a tuniszi harc befejezése után Észak-Afrika a szövetségesek felvonulási területévé vált s tény az is, hogy a tengelyhatalmak csak bizonyos mértékben tudják meggátolni a földközti-tenger arikai partvidékének hadianyag-gyűjtő-helyé való kifejlesztését, nem szabad azonban megfélekedni arról, hogy Észak-Afrika valamely pontjától ugyanolyan hosszú az út Európába, mint fordítva, az elmúlt három évben pedig a tengelyhatalmak alaposan kikapasztalták, hogy milyen hosszú a valóságban az út Európából Afrikába. Nagyon jól tudják, mit jelent a Földközti-tenger, mint senki földje, tudják, miért állott meg Rommel első offenzívája Tobruk megkerülésével a Halfaya-hágónál, majd második offenzívája közvetlenül Alexandria előterében. Tudják, miért kellett újból feladni Egyiptomot és Líbiát és miért számított a tuniszi harc már az első naptól kezdve időbelileg korlátozott vállalkozásnak.

Ha a szövetségesek, a Földközti-tenger veszedelmes senki földjének leggyűrese után, tényleg partra szállának Dél-Európában, akkor nem aránylag gyenge expedíciós hadsereggel kerülőnek szembe, hanem milliós hadseregekkel, amelyek a keleti arcvonal fennállása ellenére is óriási erővel rendelkeznek — folytatja fejtegetéseit a Wehrmacht, majd a következőkben foglalja össze véleményét:

— A támadásra induló ellenség, amely talán azt hihetné, hogy minden nagyobb nehézség nélkül ki tudja használni a tengelyhatalmak ugynevezett „puha” pontját, jórán emberi számítás szerint még csak arra sem lenne képes, hogy annyi erőt kössön le a tengelyhatalmak

haderejéből, amennyi elegendő lenne a háborus összhelyzet lényeges módosításához.

A norvégiai partraszállás

A Wehrmacht másik cikke hasonló véleményt nyilvánít a norvégiai partraszállás lehetőségéről is. Az angolok a diepei vállalkozásuknál is megpróbálták a meglepetés előnyének kihasználását, ez azonban nem sikerült, jöllehet csak a La Manche-csatornán kellett átkelniük, — írja a hivatalos német katonai folyóirat. — Anglia és Norvégia között azonban hosszú az út az Északi-tengeren s a német légi felderítés állandóan figyeli ezt a tengert, egészen Izlandig, Grönlandig és a Spitzbergáig. Rajta van a szeme a német felgerítő-repülőknak a brit kikötőkön és a szigetsország hajóhadán is. Az ellenséget már felvonulás közben harcra lehetne kényszeríteni.

Utál a Wehrmacht arra a német részről gyakran hangoztatott véleményre is, hogy a rendkívül hosszú norvég partvidék sem teszi kedvezőbbé az esetleges angol partraszállás kilátásait. Magától értetődő, hogy nem lehet az egész norvég partvidéket összefüggő erődítésekkel ellátni, elég azonban, ha a kikötők, a legfontosabb szigetek, valamint fjordok biztosítva vannak. Ez pedig megtörtént, — írja a lap, majd a norvégiai partraszállás esélyeit így latolgatja:

— Jórán emberi számítás szerint kizárt dolog, hogy ellenséges hadihajók betörhessenek valamelyik fontosabb fjord belsejébe. A hadászati fontos helyeken a védművek tökéletesen ki vannak építve s ha még sikerülne is a szövetségeseknek egy ilyen ponton megvetniük a lábukat, olyan véralázatot kellene fizetniük ezért, amely nem érné meg az eredményt, már csak azért sem, mert hiszen a német ellenlökés amugy is hamarosan bekövetkezne.

Jelentéseink a harcaterokról

Heves légi harcok a keleti hadszíntér közepő szakaszán

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harcateren csak járőr és rohamcsapat tevékenység volt.

Erős szovjet légi erőknek a keleti arcvonal közepő szakaszán német tábori repülőterek ellen irányuló támadási kísérlete során heves légi harcok fejlődtek ki, amelyekben a Szovjet sulyos veszteségeket szenvedett.

Június 11-re virradó éjtszaka nehéz német harc repülőgépek egy szovjet hadfelszerelési üzemet támadtak meg.

Az olasz hadijelentés

Róma. (Rador). Az 1112-ik olasz hadijelentés:

Csütörtökön és a csütörtökről péntekre hajló éjtszaka erős ellenséges bombavető és harcraépítők-kötélekek szakadatlanul támadták Pantelleria-szigetét, amelynek helyőrsége az ezernyi repülőgép bom-

A Földközti-tenger fölött német és olasz vadászipilókok tegnap 12 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Német tengeraltjárók biztosított hajókaravánok és magánosan haladó ellenséges járművek ellen folytatott sulyos harcokban 9 hajót süllyesztettek el, 43 000 tonna tartalommal. Másik két hajón torpedótalálatot értek el.

Június 1-től 10-ig a német haditengerészlet és a tengerészeti légvédelmi tisztség 10 ellenséges repülőgépet semmisített meg.

bázisa ellenére büszkeséggel visszautasította a megadásra vonatkozó újabb felhívást is.

A 153-ik légi vadászszereg, valamint a 150-ik légi raj, amely bátran szembeszállt a számbeli fölényben lévő ellenséggel, elkeseredett harcban 12 ellenséges gépet

lételt; más nyolc gépet szintén a sziget felett a német vadászipilókok pusztítottak el. Ugyancsak a német vadászipilókok találatát következtében zuhant le a Bone-fok közelében két Curtiss-mintájú ellenséges repülőgép. A tuniszi vizeken olasz torpedóvető repülőgépek megtámadtak egy ellenséges hajókaravánt s abból egy 3000 tonnás gőzöst eltaláltak.

Mindezekből a hadműveletekből hét olasz gép nem tért vissza támaszpontjára. Egy ellenséges repülőgép gépfegyveres támadást kísérelt meg a calabrai partok mentén néhány gyorsaszárd ellen; a légelhárító tüzérség a gépet lelőtte.

NEMET HADITUDÓSÍTÓ „KRÉTA VÁRARÓL”

Berlin. (Europapress). Müller Fritza német haditudósító „Kréta vára” címmel cikket közöl a 9000 négyzetkilométer nagyságu és hadászatiilag rendkívül fontos szigetről. Az elmúlt 2 év alatt —

mondja a tudósítás — a szigetet erős védelmi állással építették ki. Ezer meg ezer német és olasz katona áll ott, — írja a tudósító, — akik megadják a kelet választ, ha az angol-amerikai diplomata által hangoztatott „Kréta” beszéd tárgya számukra időszerűvé válik. A saas és a tenger által övezett vidéket figyelmen kívül hagyták ki a szigetet, — a mögöttes levél mindennemű védelmi berendezés elhárítására.

BEMUTATTÁK AZ ÚJ NÉMET FEGYVEREKEKET

Berlin. (Rador). Speer, német miniszter a sportpályán tartott beszéde során valamennyi birodalmi minisztert és államtitkárt meghívta az egyik észak-németországi katonai gyakorlóterre, hogy az új német fegyvereket bemutassa. A bemutatás több óra hosszat tartott, amelyen Speer miniszter részletes ismertetést adott a fegyverekről, hangsúlyozván, hogy ezek növelik a német fegyverek titokzosságát.

KÜTUNTEZETT NÉMET EZREDES

Berlin. (Rador). Hitler német vezér főhadiszállásáról közli:

Hitler vezér és kancellár június 9-én adta Gern Walter ezredesnek, az egyik páncélos gránátos ezred parancsnokának a Vaskezeszt lovagkeresztjének tölgyfa-ombjához a kardokat. Gern ezredes a német véderő harmadik tagja, aki ebben a magas kitüntetésben részesült.

RICCARDI BESZÉDE

Róma. Az olasz haditengerészet ma erősebb mint valaha — mondotta Riccardi olasz tengerészeti vezérkar főnök rádióbeszédében. Gondolatai most a háborúbalépés harmadik évfordulóján nemcsak a kisebb tengeri egységek személyezte felé szólnak, hanem a nagy hadihajók személyezte felé is. Ezek a hajók még a kikötőkben várakoznak,

de ez bármely pillanatban harci készséggé változhatik át.

BEFEJEZŐDÖTT A MÁSODIK OLASZ-ANGOL FOGOLYCSERE

Róma. A második olasz-angol fogolycsere befejeződött. Ennek következtében 6742 hadifogoly tört haza Olaszországba. Ezek között volt számos orvos és egészségügyi szolgálatos személy. Az olasz kormány a hadifogolycsere érdekében kifejtett fáradozásaiért köszönetét fejezte ki Portugáliának, Spanyolországának és Törökországnak.

AZ ÚJ BRIT KÖZELKELETI FŐPARANCSNOK

Amszterdam. (DNB). A brit tengernagy hivatal közölte, hogy Sir

Berlin az olasz haditengerészet három évi teljesítményeit méltatja

Berlin. Olaszország hadbalépésének harmadik évfordulója alkalmából a német főváros katonai körje élénken méltatja az olasz véderő részvételét a háromhatalmi egyezmény államainak közös harcában és különösen kiemeli a haditengerészet nagyszerű teljesítményeit. Azok az adatok, amelyeket most Rómában közölték, világosan igazolják, hogy éppen az olasz haditengerészet okozott szakadatlanul nagy kárt az ellenségnek. Olaszország fölüenyos tengeri hadvezetése is bizonyítja, hogy a szövetségesek tengeri erőinek leköltésén kívül valkmerő és kiállkozásokkal nagy veszteségeket okoztak az ellenség hajóhadjának. Az olasz haditengerészet teljesítményei a „dicső” felzár tartatnak igényt. Ha az ellenség azt hiszi, hogy zavartalanul működhetik a Földközi-tengeren, az olasz német életer-

John Cunningham ellentengernagyot Sir Ralph Leatham tengernagy helyébe kinevezték közkeletű főparancsnokká.

NÉMET POLITIKAI KÖRÖK KNOX NYILATKOZATÁRÓL

Berlin. (Rador). Knox északamerikai haditengerészetiügyi miniszter legutóbbi beszédének különösen az a része keltett figyelmet Berlinben, melyben kijelentette, hogy az Egyesült Államok a háború után nem szerelik le hajóhadukat, hanem ellenkezőleg, megerősítik azt.

Német politikai körök ebben a megállapításban újabb jelét látják annak, hogy az Egyesült Államok világuralomra törekcsenek s az céljuk, hogy hajóhaduk felülmulja a brit flottát s ilyen formán ellenőrizték a tengereket.

ben, úgy súlyosan csatlódik, — mondják Berlinben — mert a tények reámutatnak arra, hogy az nincsen így. A német és olasz tengerészeti vezérkar a követendő magatartást, illetően nem vall ellentétes felfogást. Az olasz haditengerészetnek a Földközi-tengeren és az Atlanti-óceánon veszteségeket kellett elszenvednie a kemény harcokban, de ezek csak töredékét teszik az ellenség veszteségeinek. A háború három éve alatt az olasz haditengerészet 3184 embere esett el. A német véderő most reájuk és a többi olasz bajtársakra gondol, a közös végső győzelem bizonyosságában Berlinben megállapítják, hogy a közösen folytatott tengeraltjáró harc sikerei és a japán császári haditengerészet teljesítményei egyaránt kezcseneknek a győzelemről és bizonyítják nem esőkkenő erejüket.

A politikai arcvonal

A tengelyhatalmak is elismerték Argentina új kormányát

Berlin. A német távirati iroda jelentése szerint a német birodalmi kormány elismerte az új argentin kormányt. Ugyanakkor jelenti, hogy az olasz kormány is elismerte a Ramirez tábornok elnöklete alatt megalkult kormányt.

Az argentin külügyminisztérium közlése szerint Peru és Spanyolország szintén elismerték már Ramirez tábornok kormányát.

Tokió. (DNB). Hori, a japán kormány szóvivője kijelentette, hogy

Japán elismeri az új argentinai kormányt.

BRAZILIA ÁLLASFOGLALÁSA

Buenos Aires. (DNB). Rio de Janeiróból jelenti az United Press ügynökség, hogy Brazília külügyminisztériuma elismerte Argentína új kormányát.

Buenos Aires. Ecuador és Venezuela képviselői bejelentették, hogy kormányaik elismerik az új argentinai kormányt.

hower és Wilson tábornokok is. A finn lapok szerint több angolszász gazdasági szakértő is Moszkvába utazik.

PARAGUAY ELNÖKE ROOSEVELTTEL TÁRGYAL

Genf. (DNB). Morinigo tábornok, Paraguay köztársasági elnöke az egyesültállamokbeli Miami-ba érkezett. Morinigo tábornok Miami-ból Washingtonba utazik, ahol Roosevelt elnökkel folytat megbeszélést.

BENES MOSZKVAI KÜLDETÉSE

Washington. (Europapress). Minden jel arra vall, hogy Benes volt csehszlovák köztársasági elnök Washingtonból Moszkvába utazik. Benes hétfőn már elbucszott Rooseveltől. Utazásának célja, hogy a leendő közép-európai határvonalak megvonásáról tárgyaljon Moszkvában. Feladata állítólag egyttal az is, hogy elosszassa a Kreml aggodalmait arra vonatkozóan, hogy Anglia és Amerika bele akarna szólni a Szovjet által tervezett „újrendezésbe”.

ÚJ ORSZÁGGYÜLÉSI VÁLASZTÁSOK IRAKBAN

Amszterdam. (DNB). A brit hírszolgálati ügynökségnek Bagdadból származó értesülése szerint az iraki parlament elfogadta az alkotmány módosítását. Az új alkotmány értelmében Irak alkotmányos királyság, felölös kormányal.

A parlament ezzel egyidejűleg elhatározta, hogy azonnal kiirja az általános választásokat.

Kolma, a finn kormány új vatikáni követe a jövő héten mutatja be megbízó levelét a pápának.

PETAİN MEGBESZÉLESEI

Vichy. (DNB). Pétain tábornok francia államfő csitörtökön hosszabb megbeszélést folytatott Laval miniszterelnökkel. Utóbb Pétain kihallgatáson fogadta Remier államminisztert; és Monnier, lisszaboni francia követet. A kihallgatáson jelen volt Franciaország lisszaboni katonai attaséja is.

CHURCHILL MÉGIS ELUTAZIK MOSZKVÁBA?

Helsinki. A finn lapok értesülése szerint Churchill angol miniszterelnök a legközelebbi időben Eden külügyminiszter kíséretében Moszkvába utazik. Kíséretében lesznek Broock angol vezérkar főparancsnok, Marshall amerikai főparancsnok, továbbá Eisen-

A „Nemzeti felszabadítás francia bizottságának” első ülése

Amszterdam. (DNB). A Reuter brit hírszolgálat algiri különtudósítója jelenti, hogy a „Nemzeti felszabadítás francia bizottságának” ülése június 11-re, péntekre tűzték ki. Ilyen formán a „küszöbön álló válság” — melyről szó volt — úgy látszik, legálább is ideiglenesen, elodázódott.

Montevideo. (Europapress). Uruguay kormánya hivatalosan közölte, hogy a Giraud-De Gaulle vezetése alatt álló algiri „Nemzeti felszabadítás francia bizottságát” elis-

DÖNITZ ÜDVÖZLETE AZ OLASZ HADITENGERÉSZETNEK. (Berlin). Az olasz haditengerészet napján Dönitz nagyadmirális, a német tengeri haderő főparancsnoka üdvözölő táviratot intézett Riccardi olasz tengernagyhoz, az olasz tengeri erő főparancsnokához (Stefani).

MEGHALT A SPANYOL TUDOMÁNYOS AKADEMIA ELNÖKE. (Madrid). Francisco Rodriguez Merin, a spanyol akadémia elnöke 80 éves korában Madridban meghalt (Stefani).

KÜLÖN ADÓT VETNEK KI A FRANCIAORSZÁGI ZSIDÓKRA. (Vichy). A francia kormány rendeleti utóbb különleges adó fizetésére kötelezte a franciaországi zsidók szövetségét. Mivel azonban a szövetségnek megfelelő anyagi eszközök nem állnak rendelkezésre, úgy határoztak, hogy minden olyan zsidó személy, aki 1943 január 1-én tizennyolcadik évét betöltötte, a megszállott területen 120 frankot, a megnevezett övezetben pedig 360 frankot köteles fizetni ezen a címen (DNB).

BULGÁRIÁBAN SORRA ARTALMATLANNA TESZIK A KOMMUNISTA TERRORISTÁKAT. (Szófia). A bolgár fővárosban a rendőrség az egyik bérház negyedik emeletén terrorista fészket leplezett le. Négy kommunista találtak ott, akiket letartóztattak. Djalovo városban is kinyomoztak egy kommunista fészket. Amikor rajtuk ütöttek, a kommunisták ellentállottak. Kölesőnős tüzelés keletkezett, amelynek során két kommunista életét veszítette, másik két kommunistát letartóztattak.

BANYALEGROBBANÁS DEL-AFRIKÁBAN. (Genf.) Az African World újság lap a délafrikai Natal-tartományban lévő Dundee helységről jelenti, hogy bányalegrobbanás következtében az ottani bányában huszonhat beemszültött bányász életét veszítette. Más két európai és hatvan beemszültött bányász hiányzik. Tekintve azonban, hogy a bányász szellőztető berendezése nem működik, alig van remény arra, hogy a hiányzó személyeket meg lehet menteni. (DNB.)

ASSZERBADZSAN FÜGGETLENSÉGE NEK NEGYEDSZÁZADOS FORDULÓJA. (Berlin). Most huszonöt évvel ezelőt, 1918 május 28-án az asszerbadzsani köztársaság függetlenségét kiáltotta és lerázta magáról az orosz igtát. Ebből az alkalomból az asszerbadzsani nemzeti komité a berlini Kaiserhofban innepséget rendezett (Rador).

GATSAKADÁST OKOZOTT A HÓOLVADÁS TÖRÖKORSZÁGBAN. (Ankara.) A Hasan Aga elnevezésű gá Adama közelében a Taurus hegységben beállott hóolvadás következtében átszakadt. A kiáramló víz az ültetvényekben eddigi számítások szerint 3 millió török font értékű kárt okozott. Egy másik gát részben szintén átszakadt, az idejében hozott intézkedések révén azonban megelőzték azt, hogy kár keletkezzék. (Rador.)

Kizárólag az ARO-ban minden vasárnap délelőtt
30 lejes
matiné

„Fogadjuk be otthonunkba a magyar művészetet!” — lett a jelszava a Brasov-Brasoban pünkösdkor megnyíló gyűjteményes képzőművészeti kiállításnak

(Kiállítási hely a református felső kereskedelmi iskola). Fejezzük ki vásárlásokkal is megbecsülésünket a művészet iránt.

XII. Pius pápa és a munkásság

Írta: DR. KULCSÁR MIHALY

Holnap, pünkösöd vasárnapján fogadjuk kiállításán XII. Pius pápa az olasz munkások sokaszer csoportját.

A munkálkodó Szentlélek vezette Krisztus egyháza kezdettől fogva védelmébe vette a munkást. Ezt szent örökségül kapta alapítójától, Krisztustól, aki maga is munkás volt és nevelő atya, Szent József ácsműhelyében dolgozott. Földi helytartójával is munkást választott, Szent Pétert, a halászt. A pápák címerében, a fejedelmi gyűrűben, a hálójával dolgozó, feszülő izmu, verejtékező halászt, Szent Pétert, vésték.

A munkás megbecsülése érdekében az egyház kezdettől fogva szembefordult az embertelen elnyomással, s az állati sorból, a rabszolgaságból, emberi méltóságának színvonalára emelte a munkást akkor, amikor a munkás-rabszolgának még a pusztá létehez sem volt joga, úgy hogy ura bármikor megölhette a nélkül, hogy azért bárkinek is felelősséggel tartozott volna. A római jog szerint a munkás csak tárgy „res” volt, nem ember.

Az egyház helyezte vissza a rabszolgai munkásszót az emberi jogok birókába.

Az egyház a későbbi időkben is kiemelt biznyitékát adta munkásvédelmének. A katolikus egyház szervezte meg az ipari munkás-szervezeteket és ezekbe tömörítette őket. Ezek a katolikus munkás-szervezetek védtek, segítettek és munkával látták el a szervezett tagjait, törvényeivel pedig biztosította a fogyasztót minden csalás vagy uszóra ellen.

A jobbágyok szinylődő munkást az egyház karolta fel. Ő kezdte meg a jobbágyok felszabadítását és juttatta diadalra. Ermede tehát a munkás-jobbágyok felszabadítása is.

Valahányszor a munkás védelemre szorult, mindig az egyház állt mellé elszórt, s emberi jogai mellett felemelte szavát.

Emek a dicső, világtörténelmi jelentőségű bíró munkásvédelemnek tovább építő munkása XII. Pius pápa.

XII. Pius még mint fiatal pap szeretettel fordult a munkás-osztály felé, s lelkigyakorlatokat is tartott számára, hogy a nehéz munkában eltáradt, talán elfáradt munkás lelkét felfrissítse, csiszolja és megerősítse. Magas diplomáciai küldetése sem tudta elszakítani a munkásoktól. Mint müncheni pápai követ, Németországba való megérkezése után alig egy hónapra, 1917. június 29-én, Szent Péter és Pál apostolok ünnepén, II. Vilmos császár főhadiszállásán tett látogatása alkalmával készkötölte, hogy a Belgiumból elszállított polgári munkásokat szabadon engedték és a munkások hazamehettek.

A mult világháború után a nagy öszszecsömlesztés a legsúlyosabban a munkás-osztályt érte. Pacelli teljesen átértékelte a munkanélküliség miatt koldusbotra jutott munkás-osztály helyzetét... 1920. decemberében 120.000 líra pénzesélyt eszközölt ki a Szentszéktől, a bajorországi szegény munkások részére. Ebből az összegből karácsony estéjén 20.000 munkást ajándékozott meg ruhahemével és szeretetesomaggal. Atyai gondossága nem felejtette el a munkás-gyermekeket sem, akiknek külön esz-náltatott erős gyermekruhákat.

Mint pápai követ, németországi tartózkodása alatt meglátogatta a nagy bányász- és ipari központok munkásait munkahelyeiken. Dortmundban maga is bányászruhába vett fel s bányászlámpával a munkásokkal együtt ő is leereszkedett a szénbányába.

A postatörvény módosítása

MOZGÓSÍTÁS ÉS HÁBORU IDEJÉN ALKALMI KÜLDEMÉNYEKET IS CSAK A POSTA TOVÁBBITHAT

A törvény megszegőit 10-től 60 ezer lejig terjedő pénzbírsággal és egy évtől husz évig terjedő elzárással büntetik

Bucuresti. A hivatalos lap június 9-i 132. számában megjelent rendelet törvénnyel módosították a jelenleg érvényben levő postatörvényt.

Az új törvény értelmében békeidőben bárki továbbíthatja más személy útján azokat a cikkeket, amelyekre nézve egyébként a postának kizárólagossági joga van. A továbbítás illetékmentes, de csak akkor, ha alkalmoszerűen történik ilyen természetű szolgálat megszervezéséhez a megszabott postai díjszabás megfizetése mellett a postavezérgazgatóság előzetes engedélye szükséges.

Mozgósítás esetén és háboru idején az alkalmi küldemény-továbbítás tilos s csak a posta vehető igénybe, előzetes átvizsgálás után.

A rendelet törvény ellen vétkezőket a bírszelekmény súlyossága szerint 10.000 lejtől 60.000 lejig terjedő pénz-

bírsággal vagy egy évtől husz évig terjedő elzárással büntetik. A bírszelekmény tárgyát képező küldeményt a posta javára elköbözák.

Fontos rendelkezése a módosító törvénynek az, amely kimondja, hogy nem jelent bírszelekményt a katonai szolgálatot teljesítő személyek által családjuknak küldött és családi értesítéseket tartalmazó levelek, továbbá fehérműt, élelmiszert, orvosságot stb. tartalmazó csomagoknak katonai személylél való küldése. Szintén nem bírszelekmény, ha ilyen levelet vagy csomagot a család küld a katonának, az ilyen küldeményeket azonban az érkezés vagy elindulás előtt az illető katonai személy katonai egységével ellenőriztetni kell.

Mozgósítás és háboru idején a felsorolt bírszelekmények ügyében a katonai bíróságok ítélkeznek.

Könnyítések az adóbírságok behajtása terén

A pénzügyminisztérium megállapította, hogy mely esetekben nem vesznek fel hihágási jegyzőkönyvet

Bucuresti. Az 1943-44. évi adókivetésekkel kapcsolatban a pénzügyminisztérium megállapította, hogy a kincstár közegei meglehetősen nagy számu kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel. Ennek érdekében, hogy az állam minél rövidebb uton a bírságok összegét megkapja s ugyanakkor az adófizetők részére könnyítések léptessen életbe, a következőket rendelte el:

A kereskedelmi könyvek vezetésének elmulasztása miatt nem vesznek fel kihágási jegyzőkönyvet azok ellen a román származású kereskedők és iparosok ellen, akik legfeljebb évi 100.000 lej jövedelem után fizetnek adót, az egyenes adótörvény 41. szakaszában meghatározott különleges regiszterük megvan, ha a kereskedelmi adó kivételétől számított 30 napon belül a könyveket láttamozva bemutatják.

Az évi 100.000 lejnél nagyobb jövedelem után megadózott kereskedők és iparosok, továbbá a kereskedelmi törvénykönyv által könyv vezetésére kötelezett kisiparosok, ha évi 150.000 lejnél nagyobb jövedelem után adóznak, a kereskedelmi könyvek vezetésének elmulasztása vagy be nem mutatása miatt kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel. A bírság behajtása iránti eljárást nyomban megindítják.

E rendelkezés alól csupán egyetlen

kivétel van: a jelenlegi háboru évi 300.000 lejnél nagyobb jövedelem után megadóztatott megcsontítottjai (mari mitulitai). Ezek ellen ugyanis nem vesznek fel kihágási jegyzőkönyvet, ha az adó megállapításától számított 15 napon belül bemutatják az 1943. évre látamozott könyveket, de csak akkor, ha nem régi könyvekről van szó.

Azokra az adókra nézve, amelyeket a nyersanyagra vetnek ki, kivétel nélkül valamennyi adózónál kihágási jegyzőkönyvet készítenek s 10 napi türelmi időt engedélyezve módot adnak arra, hogy az egyenes adótörvény 91. szakaszának megfelelően adóját az adózó kifizesse. Amennyiben az említett 10 napon az illető adózó nem egyenlíti ki az összeget, a törvényes késedelmi kamatnak 20 százalékkal növelt összegével együtt, a bírságot eljárást megindítják.

A kövzetett adóknál szintén úgy járnak el, hogy a kihágási jegyzőkönyvet felveszik ugyan, de 10 napi türelmi időt engedélyeznek s csak akkor indul meg végleg az eljárás, ha ezen az időn belül a 10 százalékkal növelt adó-összeget nem egyenlíti ki.

Teljesen hasonló az eljárás az 5 százalékos rendkivüli illeték-törvény alapján felvett kihágási jegyzőkönyvek terén is.

Pacelli felkereste munkahelyükön a russelscheimi Opper gépkocsigyár munkásait is. A németországi munkástáborokban ekkor már nagy rokonszenvnek örvendett a pápa követe és ország-szerte, városról-városra hire járt annak a meleg szeretetnek, mellyel Pacelli mindenhol, amerre csak megfordult, elárasztja a munkásokat.

Mikor 12 évi németországi diplomáciai megbízatása után Pacelli visszautazott az örök városba, hogy átvegye a pápai államtitkárság vezetését, a német munkásság avval akarta kifejezni hálóját, szeretetét és tiszteletét a pápa kiváló követe iránt, hogy a német ifjúsággal együtt, az elutazó nunciuszak égo fákllyakkal sorfalat állt a berlini pápai követség épületétől egész az anhalti pályaudvarig.

Mint biboros-államtitkár, Pacelli legbensőbb munkatársa volt XI. Pius pápának a szociális problémák megoldásában is, melynek legfőbb sebe a munkáskérdés volt. Különösen nagy szerep jutott Pacellinek, a „Quadragesimo anno” kezdetű pápai körlevél kibocsátásakor, mely a katolikus szociális rendszer vezéreszméit körvonalazza, a munkáskérdéssel kapcsolatban pedig leszógi, hogy az igazságos munkabér: a családi bér. E nagyszabású szociális enciklika értelmi szerzőjének magát Pacellit tartják, az a Pacellit, aki egész pályafutása alatt a katolikus egyház hagyományos munkásvédelmének és megbecsülésének szentelte magát s a pápai trónról is szeretettel fordult a munkások felé, akiket pünkösöd vasárnapján küdön kihallgatáson fogad...

NAPIRENDEKEN

Argentina

Az argentinai államcsiny-ujabb fejleményeit kíváncsian várja a világ közvéleménye. Ramirez tábornok új kormánya, amely rövid katonai puccs után Buenos Airesben megalakult, valószínűleg új külpolitikai irányt követ s ezért most a világ érdeklődése Argentina felé irányul.

Argentínáról a következőket kell tudnunk: lakosainak száma 14 millió. Az ország kiterjedése 2 millió 700 ezer négyzetkilométer. Fővárosa Buenos Aires két és félmillió lakossal. Az ország lakossága főképpen földművelés s el foglalkozik, állatállománya igen tekintélyes, 33 millió szarvasmarhát és 27 millió sertést tartanak nyilván. Az argentin petróleumtermelés az egész világ petróleumtermelésének másfél százalékára rug. Az angol tőke jelentős érdekltséget vállalt az argentin gazdasági életben, például az összes vasutak, a kikötők legnagyobb része, a vízművek, az energiatőzpontok, a hufeldolgozók, sőt a gabonakivitel legnagyobb része is angol kézben van. Iparilag nem fejlődhet erősen, mert a közszent Dél-Afrikából kellett Argentínába szállítani. Az argentin kormányának nagy feleslegei voltak buzában és kukoricában. Feleslegeit Európába szállította. Gabona-feleslegei elhelyezéséért Németországot jelentős gazdasági kapcsolatokat épített ki. Az argentinai buza és kukorica az európai piacon nagy szerepet játszott és a la platai kukoricaár mindig nagy hatással volt az európai árak kialakulására.

Az utóbbi időben látott hozzá, az argentin kormány hazai iparának államosításához, így a vasutak egy részét is sikerült állami kezelésbe venni. Ha a d i t e n g e r e s z e t e jelentéktelen, két köriülből harmincezer tonnas csatahajója, négy régebbi típusú cirkálója, két hétezer tonnas cirkálója, egy kisebb cirkálója, 16 torpedórombolója, sok tengeralattjárója és több másféle típusu hajója van, amelyek azonban nem elég-ségesek az argentin tengerpartok birtom-ságára. A hadsereg létszáma a legutóbbi lexikonok kimutatása szerint 150.000 fő.

A külföldi tőke gazdasági hatalmát kereszül állandóan befolyásolt gyakorolt Argentina politikai életére is. Az argentin politika mindig óvatoss volt és irtó-szott a szélsőséges kísérletektől, mert nincs veszedelmesebb a tőkére nézve, mint a politikai élet bizonytalansága.

Amikor Németország 1935-ben megidította nagy délamerikai exportoffenzíváját, részesedése Argentina külkereskedelmében urgrészben emelkedett. Az USA és Anglia ellenakcióit kezdték, amelynek folyamán sikerült Németországot némiképp visszaszorítani, de régi pozícióikat visszaszerezni nem tudták. Argentina fő célja volt, az idegen kézben levő gazdasági erőforrások, főleg vasutak és ipari üzemek nacionalizálása. Ebben Németország segítségére is számított, amint Németország Európában is hozzásegítette az egyes délkelet-európai országokat az angol-amerikai tőke kizsorításához. Ez a függetlenségi törekvés irányította Argentina bel-és külpolitikáját az utóbbi években és ez volt az oka annak, hogy Argentina nem volt hajlandó hadat üzenni a tengelyhatalmaknak, noha ez ragyogó üzletekkel kecsegtetett. Az üzletek helyett a szövetségesegek ugyszólván gazdasági garlat alá vették Argentinát. Ez annál is könnyebb volt, mert az argentin hajózás főleg angol-amerikai kezekben volt és ugyancsak ettől függött Argentina szénellátása is.

Pünkösd

a timisoarai-temesvári templomokban

A timisoarai-temesvári római katolikus templomokban a pünkösti ünnepek alatt a következők sorrendben tartják az istentiszteleteket: A püspöki székesegyházban mindkét napon reggel 7 óra és délután fél 12 óra szentmise. Délután 10 óra ünnepélyes nagymise, mondja Unterweger Lotár dr. pápai protonotárius, kanonok. Pünkösd vasárnapján a nagymise közben Boros Béla dr. teológiai főiskolai tanár ünnepi magyar szentbeszédet mond. A gyárvárosi plébániatemplomban pünkösd vasárnapján és hétfőjén 7, fél 9 és fél 12 óra szentmise lesznek, 10 óra nagymise, mondja Rech K. Géza apátplébános, Vasárnap este 7 óra magyar nyelvű ájtatosság Szent Antal tiszteletére, a magyar szentbeszédet Rech apátplébános mondja. Pünkösd hétfőjén délelőtt fél 12 óra magyar szentbeszéd, mondja Petta Ferenc káplán. Az erzsébetvárosi plébániatemplomban a pünkösti ünnepek alatt a szokásos vasárnapi istentiszteleti sorrendet tartják. Pünkösd vasárnapján délelőtt 9 óra nagymise, amellyel kapcsolatban P. János szalvatoriánus-rendi szerzetes magyar szentbeszédet mond. Pünkösd hétfőjén délelőtt 9 óra nagymise. Mindkét napon délelőtt fél 12 óra szentmise, magyar szentbeszéd. Ezt vasárnap P. Bálint szalvatoriánus-rendi szerzetes, hétfőn Blédy József zárdai lelkigazgató mondja. A józsefvárosi plébániatemplomban pünkösd mindkét ünnepén fél 7, fél 8, fél 9 és fél 12 óra csendes szentmise, 10 óra ünnepélyes nagymise lesz. Ezt vasárnap Metzger Márton dr. prépostplébános, hétfőn Wetzel György hittanár mutatja be. Pünkösd hétfőjén délelőtt fél 12 óra magyar szentbeszéd, mondja Metzger dr. prépost. A Mehálában mindkét napon reggel fél 8 óra csendes szentmise. Vasárnap délelőtt fél 9 óra csendes mise magyar szentbeszéd, mondja P. Károly szalvatoriánus-rendi plébános. Fél 11 óra ünnepélyes nagymise. Pünkösd hétfőjén a fél 11 óra kezdődő nagymisével kapcsolatban P. Károly magyar szentbeszédet mond.

A timisoarai-temesvári református templomban a pünkösti istentiszteletek sorrendje a következő: Az ünnep szombatján délután 6 óra urvacsorához előkészítő istentiszteletet tart bibliaimagyarazattal Debreczeni István. Vasárnap délelőtt 10 óra igét hirdet és urvacsorát oszt Debreczeni István. A gyárvárosi imateremben, délelőtt fél 10 óra igét hirdet és urvacsorát oszt Péntek Árpád. Hétfőn délelőtt 10 óra a templomban igét hirdet Péntek Árpád. Délután 6 óra ünnepzáró istentiszteletet tart Péntek Árpád.

A timisoarai-temesvári evangélikus templomban vasárnap délelőtt 11 óra ünnepi istentisztelet és urvacsoraszítás, hétfőn délelőtt 11 óra prédikációs istentisztelet lesz. Mindkét istentiszteletet Schemmel Viktor lelkész tartja.

— Városi felszólítás a tűzifa átvételére. Timisoara-Temesvár város közéleti szolgálata újból felhívja a családfeleket, hogy az őket megillető mennyiséget vegyék át attól a fakeskerkedőtől, akinek beiratkoztak. Ezzel a város el akarja kerülni a torlódást, amely a tűzifa késedelmes átvételéből származhatik. A közéleti szolgálattal közli, hogy jelenleg mindenütt van fa a fakeskerkedőknél, a nagyobb mérvű tűzifa szállításokat a vasút csak anguszta elsőjéig engedélyezi, illetve bonyolíthatja le.

— Öngyilkosság. Timár Emilia aradi napszámosasszony Gruitá Silvestru nevezeti munkaadójának lakásán felakasztotta magát az ablakillincse és mire észrevették, már hallott volt. Tetének oka ismeretlen.

A BUVÁR

Irta: MÁRAI SÁNDOR

Puha ütést érzett, kissé féloldala dült s megadta a jelzést, hogy talajt ért, megant a hajócsomok közelében és körülnézett. A víz nem volt különösebben mély itt, talán tíz-tizenkétsz méter. Félhomályban járt, melyet megszokott már, lámpa nélkül is meglehetősen eligazodott. Az ólomcsizmákban óvatosan mozgott fel és alá néhány lépést, nézelődött, nem volt még kedve munkához látni. A csákányt kihuzta övéből, megnézte, tegnap kicsorult, mikor a kazánház ajtaját feszegette, este szót is a műhelyben, köszörüljék ki, de persze hozzá sem nyultak. „Semmiiben nem bízhat az ember” — gondolta mérgesen. — „Persze, ott fenn okoskodni, kritizálni, azt tudnak a kolléga urak. S hogy mit tudsz te, mondják, csak lemegy kényelmesen a mélybe, ott sétifilkálsz, merengsz, egy kicsit fűrészelgetsz s aztán feljössz, mint aki jól végezte dolgát, mint a primadonna, aki tapost vár. Amíg mi fenn gürcölünk, a műhelyben, az irodában, addig ő a mélyben mereng és állítólag keres valamit...” Ezt mondják. Rosszkedvűen megállt, lassan emelte a csákányt, belevágta a propeller oldalába.

Valamilyen örvény, áradás járhatott erre, félkékkel megkapaszkodott a hajó korlátjában. Az oxigén is nehezen kapta ma, már hetek óta mondja fenn, hogy rossz a vezeték, cseréljék ki, de ezeknek hiába beszél az ember. Persze redukálni, az általános helyzetre hivatkozni, azt tudnak! De ki törődik azzal, hogy rendesen kapja-e az oxigént?... Igen, szemre és kifelé ő az attrakció, a vezérigazgató néha külföldi vendégeknek is bemutatja, mint afféle idomított fókát, semki nem bírja olyan sokáig lenni... de mit tudják ezek, milyen áron bírja? S a tulorákat nem fizetik meg. Ma is házi perpatvarral kezdte a napot, Jolán panaszkodott, hogy a beöltözést nem számítják a munkaidőbe s ezen a címen levontak a múlt héten a fizetéséből.

Leült a hajó karfájára, a világosság felé bámult, szép meleg idő lehet most odafenn, reggel, mikor a villamosal utazott, a külvárosi házak kertjében, észrevett már néhány virágzó gyümölcsfát.

Ezek a szédülős, koratavaszi napok... De még örülni kell, hogy itt ülhet a mélyben, szívhatja a rossz oxigént s hogy őt küldték ki erre a kis munkára, vacak munka, szóra sem érdemes, banális napi eset, persze más lenne, ha bizonyítani tudná, hogy van valamilyen biztosítási család is mögötte... a motort délután mindenestre kiemeli a gépházból és felviszi, talán kiderül valami, azzal lehetne esetleg egy kis extrát keresni. Valahogy nem volt kedve ma a munkához. Csak ült és báméskodott. Utolsó időben gyakran meglepte ilyen különös fáradtság. Erről nem szólt senkinek, feleségének sem s a legkevésbé fenn az irodában. Még csak az kellene, hogy megtudják! Minősítése kifogástalan, tizenöt éve dolgozik a társaságnál, tudják róla, hogy soha nem kapott a biztosító társaságoktól személyes borítékot s akármilyen mélybe leküldték egyedül, nem amerikázik odalenn, nem lopja az időt. Bizalmi feladatokra használják, mondhatnak akármit, hogy a Tarczali gyorsabban és ügyesebben fűrészel, biztosabb a fo-

gása s érdekesebb az anyag, amit felhoz... na igen, Tarczali mindig a mutatót anyagot keresi össze s különben is könnyű nekik, fenni a levegőn! Igen, talán még a bányászoknak is könnyebb. És jó a repülőknak, ezeknek a nyit, könnyű szabad lükknek. Csak ő él itt ebben a másik anyagban, ebben a hig ellenállásban, ebben a mozgó félhomályban s az ólombörtönben, ez a siket csend, ez a magány az idegenben, ez a nesztelen sürgés-forgás! Biztos, az idegek megsínylik ezt a különös atmoszférát. Elhatározta, hogy brómot szed majd. Nincs semmi baj, mondta s a csákánnyal lomhán sujtott egy riadtna menekülő hal után. Ugyan hány buvár él, hány igazi, hivatásos buvár él a világon? Ajkát biggyesztette, kevés, nagyon kevés... Alapos munkát csak rendszeresen, a megfelelő tréninggel s tökéletes segédeszközökkel lehet végezni. Sajnos, rengeteg a kontár. Ma úgy jelentkeznek már buvárnak az emberek, mint régen államhivatalnoknak...

Most már ideje lett volna munkához látni, az idő becses és drága idelelni, már zug a file s azt a nehéz nyomást érzi a mellében. Hát igen, kezdjük, gondolta... Szétszedem a motort és felviszem, hátha kiderül, hogy biztosítási család az egész s akkor díszeteket kapok a társaságtól... az szép szenczió lenne! Apró munka, de hát ilyen apró munkákkal telik el az élet... ma egy elsüllyedt propeller, holnap valamilyen prominensebb vízi hullá, kövel a derekán, a napi anyag, ami éppen akad, hát kezdjük.

Lomhán felállott, előhuzta a fűrészt s imbolyogva megindult a kazánház felé. Nem látott jól, meggyújtotta a lámpát. Levonni... gondolta mellékesen, van lelkük levonni a fizetésből. Szeret volna kiköpní, de nem tudott, vízben nem lehet köpní.

Már a kazánház ajtaja előtt állott, mikor megegyezzen felnézett a fény felé, valami húzta fel ma, idő előtt, aztán körülnézett, bámulta a rozsdás alkatrészeket s egyszerűen mérhetetlen csodálkozás fogta el. Igen, most majd dolgozik egy-két órát idelelni, aztán felhúzzák, hazamegy... rendes buvár, jó a minősítése, hogyne. De erről volt szó, annakidején?

— Tulajdonképpen — mondta hangosan, mert megszokta, hogy a víz alatt hangosan beszéljen, — annakidején... Amikor elszántam erre a mesterségre magam... Valami egészen mást akartam felhozni innen, alulról...

Homályosan emlékezett, hogy másképpen képzelte el. Valami mást akart felhozni, nem vízi hullákról adni hírt s összekaparni rozsdás vackokat s kis panamák, biztosítási családok leleplezéseit, valami mást, talán valami kincset, amilyet még nem látott senki odafönn. Nyugtalanság járta át, amikor erre a kincse gondolt, melyet nem talált meg s valahogy nem is keresett igazán soha... Mindig másról volt szó, sietni kellett s a tulorákat, nem fizetik S ez most már mináig így lesz, még jó ha akad minden napra egy vízi hullá. Ólomvállat nehézkesen felvonta s arra gondolt, hogy vízben sűrni sem lehet. Aztán sóhajtott egy mélyet az oxigénből, nekiillesztette a fűrészt a kazánház ajtajának s egyetlen mozdulattal lelkiismeretesen dolgozni kezdett.

SPORT

Pünkösdvasárnapi műsor Timisoara-Temesvárott

Timisoara-Temesvárott pünkösd első napján a Chinezul-CAMT az Electrica együttesével játsszik barátságos mérkőzést 6 órai kezdettel. Előtte 4 óra két egyesület ifjúsági csapatai mérkőzések szintén barátságos mérkőzés keretében. Mindkét találkozó színhelye az Electrica-pálya.

Ugyancsak pünkösd első napján kerül sor a romániai német katonai misszió timisoarai-temesvári vendégjátékára. Az együttes a Rapid csapatával találkozik 6 órai kezdettel. A mérkőzés előtt atlétikai viadal lesz, több neves román atléta részvételével.

Vasárnap az aradi Crisana CFR a Gloriával mérkőzik.

A harmadik román-szlovák találkozó

Vasárnap Bucurestiben harmadszor találkozik a román és szlovák labdarúgó válogatott. A két ország első válogatott mérkőzésén a románok győztek 3:2 arányban, míg a második találkozón, amelyet Pozsonyban tartottak, a szlovákok győztek 1:0-ra.

A román válogatott egyelőre csak a szlovák keretet állították össze erre a mérkőzésre, de ebből következtetni lehet a vasárnap pályára lépő csapat összeállítására. A válogatott vasárnapig ez lesz: David (Venus) — Felecan (FC Craiova), Ghiuritan (Rapid) — Wetzler III (Rapid), Man (FC Craiova), Constantinescu (Sp. Studentescu) — Kovács (FC Craiova), Marian (Carmen), Humis (Venus), Filoti (Rapid), Gica Popescu (Sp. Studentescu).

SPORTHIREK

A magyar labdarúgó bajnokság vasárnapi 14. fordulójának kiemelkedő eseménye az „örök-rangadó” Ferencváros — Újpest mérkőzés. De nem kisebb érdekfeszítést kelt a Csepel—Kispest és NAC—Vasas találkozó. A forduló mérkőzése, zárójelben az öszi eredményekkel: Törökvs.—KoiAC (2:2), Szolnok—Gamma (1:1), Csepel—Kispest (0:2), Haladás—SalBTC (2:4), Ferencváros—Újpest (5:4), Elektromos—Ujvidék (0:1), DIMAVAG—Szeged (2:5), NAC—Vasas (0:0).

KÜLFÖLDI ATLETIKAI EREDMÉNYEK

Külföldön mindenteljes teljes erővel folyik már az atlétikai élet. A legutóbb elért legjobb eredmények közül most az északi államok, valamint Németország és Hollandia legjobb teljesítményeit közöljük.

Az északi államokban a finnek közül az eddig ismeretlen Simola 740 cm-t ugrott távolba. A 3000 m-en Sarkama ideje 8:31.3. A magasba Nikken 185 cm-t ugrott, míg Nikkenen a gerelyt 66.78 m-re hajtotta. 200 m-en Storskrubb 22.8, míg 400 m-en Trammsto 51.4 mp-es ideje a legjobb. Kalapacsvelelésben Hanula 47.90, diszkoszban Nyquist 43.97 m-t ért el.

A svédoknál különösen a középtávú futók vannak már jó formában. 800 m-en Sven Ljunggren 1:54.2, míg 1500 m-en A. Andersson 3:52.24-el ért el idejéit, elsőményt.

Dániában Niels Holst-Sörensen érte el a legjobb eredményt a 800 m-en 1:53.6 idővel. 400 m-en Hansen 49.9, rudgrásban Petersen 380 cm és magasugrásban Hansen 180 cm-es eredményt a legjobb.

A német atléták közül Scheibe 718 cm-t ugrott távolba. Berg 60.35-re hajította a gerelyt. A 200 m-en dr. Pöschl 23.5, a 400 m-en Lorenz 52 mp-es idővel győzött. Max Syring az 5000 m-t 15:09.4 alatt, Schundt a 900 m-et 1:58.8 alatt futotta. Az egyórás futásban a berlini Wöber 18.535 m-t ért el.

Hollandiában Osendarp rossz időben is 21.9-et futott a 200 m-en. Az AAC Amsterdam svédváltója egy másodpercet maradt el a 1:59.2-es holland első eredménytől.

Ma az év legnagyobb, lenyűgöző filmje

Borgia Cézár

OSVALDO VALENTI és ELSA de GIORGI művészi alakításában. Nem kosztümös párbajoktól hemzsegő történelmi film, hanem egy élet megvilágítása az intelligens rendező és szereplők közreműködésével.

ARAD Tel. 24-45

Apróhirdetések

KERESKEDŐNÉL és iparosnál könyvvelést vállalok. Cimeket Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (401)

4 PLUSZ 2, jóhangú, Gretz-féle szuper-rádió sürgősen eladó. Arad, General Coanda-utca 56a. (402)

UTAZUNK BUCURESTIBE. Bármilyen megbízást biztosíték mellett vállalunk. „Mures”, Arad, Regina Maria-körút 10. Távfeszélő 19-31. (403)

KÉT-SZOBÁS fűrdőszobás lakást keresek. Lehet Aradul-nou-n (Ujaradon) is. Távfeszélő 17-32, Arad. (404)

50 DARAB 1-éves és 40 darab 6-hefes tiszta faj angora-nyul eladó. Arad, Petru Rares-utca 109. (405)

1-VAGY 2-SZOBÁS lakást a Belvárosban keresek. Cím Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (406)

BUTOROZOTT szobát keres házaspár azonnalra. Cím: távfeszélő 17-32, Arad. (407)

ELADÓ férfiöltöny, asztalpor, éhordó, hussdaráló, demijonok, sodronyos vaságy, mosóedzésa, ruhakosár, függőnytartók, egyszerű asztalok, nagy linoleum és erős ládák. Megtekinthetők délután 3—6 között. Arad, Dna Balasa-u. 77—79. (408)

POLOSKAIRTÁST, parketta-surolast vállalkozok. Arad, Oituz-utca 111. vagy szivesseggel Giraschek borbélynál. Eminescu-utca 28. Lovas Károly. (456)

MŰ-TÖMEST (stoppolást), mű-szöveget, nyakkendő-fordítást legszebben, legmegbízhatóbban készítenek. Arad, Avram Iancu-tér 2. első emelet. (423)

FORUM, Arad TEL. 20-10

Ma! **Nagypünkösdi műsor.** Az utóbbi évek leghatalmasabb műalkotása

4 tolyó bosszúja dans Söhnker, Lotte Koei, Friedrich Kayssler

NYOLCSZÁRNYU, 100x150 magas ablak üvegezve, kétszárnyu ajtólap, vasalva és üzleti műszer-szekerény eladó. Torma, Arad, Cuza Voda-utca 38. (409)

VASESZTERGA, picé 120 mm. csucs-táv., satu, szerszámok, gig-hajó, kétszemélyes paplan, két huzattal, eladó. Gloria Evezős Egylet, Arad, törvényesék háta megett, Torma. (410)

LAKÓTÁRSAT keresek butorozott szobába, idősebb urat. Cím Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (411)

KIFOGASTALAN, lapossarku, barna női félcipőt, 39-es számú, vennék. Arad, Capitan Ignat-utca 45. (412)

BEJÁRÓNÓT alkalmazok. Arad, Radulescu-utca 2, 6. ajtó. (413)

KÖNYVVIEL rendelkezés mindenest alkalmazok. Arad, Marasesti-utca 4, I. emelet. (414)

RÖVID zongorát, keresztburosat, vennék. Cimeket ár megjelölésével Reclama-hoz. Arad, Eminescu-u. 4. (415)

KELMEFESTŐT és vegytisztítót, vasalónót, nagyobb gyermeket kifutónak vagy napszámossal alkalmazok. Markovits, Arad, Duca-utca 7. (416)

FŐZNTUDÓ mindenest alkalmazok. Arad, Nieu Filipescu-utca 16. (417)

Timisoarai Pemesári **CORSO-MOZI** Előadások 3, 5, 7, 9 kor TELEFON: 38-95

MATER DOLOROSA

a modern filmalkotások gyöngye, múlt századbeli romantika. Uj ONC.

VARRÓLEÁNYOKAT alkalmaz Szűcs-szalonn, Arad, Episcopiei-utca 2, II. emelet, 26. (418)

KENDELETTÉK megfelelő jól főző háztartási alkalmazottat keresek. Nehezebb munkára van munkaerő. Cím Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (419)

ÉPÍTÉSZVÁLLALKOZÓK figyelmébe. Villaszerű ház faalkatrészei, ajtók, ablakok, gerendák, szarufák, lécek, stukatordeszkek, széldecskák betegség miatt eladók Mucsi Pálnál, Lacramiorelor-utca 14, Arad-Bujac. (420)

ELADÓ 29 méh-család Boczonodi-kap-tárban, méh-házal, teljes felszereléssel és 20 darab üres kaptárral. Nagy Gabriella, Ineu 45, Aradmegye. (421)

ZONGORÁT vagy pianinót bérbé vennék. Arad, Rusu Sirianu-utca 11a, 1. ajtó. (422)

HÁZ Doamna Balasa-utcában eladó. Érdeklődni ugyanott Aradon. (423)

KÖZÉPNAGYSÁGU használt román nemzeti színű zászlót veszek. Cím Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (424)

KÉT aradi hölgy állást keres timisoarai cukrászdában, étteremben, vagy falatozóban. Cím Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (425)

50-ÉVEN felüli bejárónót felfogadnak délután jó fizetéssel. Jelentkezni délután 5—7 között Deutschnál, Timisoara III., Josif Gal-u. 5, 1. (4114)

KERFSEK kis butorozott szobát Timisoara-n a Gyárvarosban, vagy a Belvárosban. Cím a kiadóban. (4195)

ELADÓK butorok, rádió, írógép, inga-óra, képek, ládák, 37-es cipő, iskola-kották, valamint csillárok. Cím Timisoara III., Adamachi-tér 4. (4009)

BORBÉLYSEGÉDET és tanoncot azonnal alkalmaz Lang fodrász, Arad. (426)

JÉGSZEKERÉNY, kétajtós, jó állapotban lévő, eladó. Arad, Dorobantilor-u. 54, Otlacan. (427)

ORSZÁGOS keret és műlép eladó Arad, Saguna-ut 109. (428)

JÓ GYÁRTMÁNYU zongorát vennék. Arad, Episcopiei-utca 8. emelet. (429)

COLUMBIA pathefon lemezekkel, keret pad konyhabutor, ebédli, takaréktűzhely eladó. Timisoara IV., Fröbl-u. 36, II. em. 25. (4168)

URANIA filmszínház, Arad Távfeszélő 12-32

Ma hatalmas pünkösdi műsor **AMEDEO NAZZARI**, **CONCHITA MONTE'S** pompás rendezésű kalandor-dramája, nagyobb mint a „Bűnök városa”

Montevergine (A sors árnyékában)

TISZTA GYAPJU, szürke ösi vagy téli-kabát sző. st. 3 méter, 2 darab disznóbőrből készült utazóbőrönd, valamint 12-személyes asztalterítő, 24 szalvétával eladó. Timisoara II., Dacilor-u. 10, II. em. 11. (4159)

MAGANOS hölgy mellé betegápoló és gondozónót keresnek sürgősen. Cím a timisoarai kiadóban. (4315)

SZEDŐ-NYOMO hadirokkant, elhelyezkedne kisebb vidéki nyomdában, ebben a szak-mában mindenben jártas. Cím: Vesze-lovsky Béla, Sannicolaul mare. (4227)

ELADÓ elköltözés miatt hálószoba-butor, szégyegek, képketrek, konyhabutor, leanderek gránátok, filodendronok, különféle nagyságu oltott és oltatlan citrom- és narancsfák valamint más házi apróságok. Cím: gyermekmenhely gondnoka, Timisoara I., Horatiu-tér 3, 8-ig. vagy I., Galati-u. 1 szám, 5. ajtó alatt délután 2—3 között. (4244)

31-es BAKANCS, valamint 28-as új, piros gyermek-szandál eladó. Timisoara, Domnita Balasa-u. 10, I. em. (4229)

MINDENEST, főzéshez értőt, felfogadnak. Timisoara I., Regele Mihai-körút 3, III. em. 18. (4230)

HEGEDŰ, háromgyevedes, kottatartóval, továbbá kis akkordeon, valamint jó állapotban lévő kerékpár eladó. Timisoara I., Hamlet-u. 9. (4231)

FERFI-KERÉKPÁR, jó állapotban lévő, eladó. Timisoara III., Domnita Balasa-u. 11. (4232)

HÁZMESTERT (párt), szerény igényűt, felfogadnak kisebb családi házba. Jelentkezni Timisoara, Brancoveanu-u. 15 szám alatt. (4233)

CORSO-mozi, Arad Tel. 23 64 Előadások 3, 5, 7, 9 kor

Ma!

Az idegen asszony akiről mindenki beszél

Az idegen asszony akit a férfiak nem felejtnek

Az idegen asszony akit mindenki megnéz

Az idegen asszony sybille scamitz és Atilia döböriger alakításában.

GYERMEKAGY, tölgyfából készült, 1,60 méter hosszú, matraccal, valamint iskolapad, továbbá fekete bőrből készült lovagló-nadrág eladó. Cím: Timisoara I., Venetia-utca 2, 4. ajtó. Carlitor-szálló mellett. (4234)

SZARAZ üzlethelyiség raktárnak vagy üzletnek kiadó. Timisoara III., 1 Decemvrie-utca 2. (4235)

VARRÓNÓT, önálló munkaerőt, azonnal felfogad Salon Josefina, Timisoara IV., Berthelot-körút 3. (4236)

TIMISOARAN, az Electrica sportpálya környékén elveszett Köblös Andrei névre szóló személyazonossági igazolvány, valamint katonai okiratokat tartalmazó zsebtárca. Megtalálója a talált pénzt megtarthatja, az okiratokat pedig Szabó Matei fodrásznak, Timisoaran, Traian-tér 7 szám alatt vagy a gyárvarosi rendőrségen adja át. (4237)

36-os KÉK, női cipő, gyermek részére való valamint cipők eladók. Megtekinthetők 8—10-ig, valamint 2—4-ig. Timisoara III., Mihail Gaspar-u. 3. alsó csengő. (4132)

KIS CSALÁDI HÁZ eladó Timisoaran. Chisoda-noua, Garii-sor 14. (4144)

KELETI SZMIRNASZONYEG világos, 3x4 méretű, rózsaszín selyem ripszéből, valamint sötét szövetből készült rüggönyök, gyermek-írószal, továbbá 2 pár alig használt, jó állapotban lévő, 35-ös. bőrei kombinált fehér, női vászon-cipő eladó. Cím Timisoara IV., Em. Gojdu-u. 7, 2. (4206)

ANGORA-nyulak fajtiszták, eladók, Cím Timisoara V., Oratiu-utca 10. (4207)

HAROMKERÉKŰ kerékpár, továbbá kifogástalan, jó állapotban lévő 27—30-as magassáru, fehér nubuk, valamint más gyermekcipők eladók. Ugyanott vesznek 30-as sarut (szandált). Timisoara I., Milano-u. 16, 2. ajtó. (4208)

50 ÉVES NŐT, felfogadnak délutánra, 3—5-ig. Timisoara IV., Fröbl-u. 47, III. 3—5-ig, háztartási munkák elvégzésére. Jó fizetést adnak. Timisoara, IV., Fröbl-u. 47, III. em. 2. (4224)

UJ, HOSSZU, kötött angora-kabát, továbbá fehér és barna 31-es, gyermekcipők, valamint 31-es saru (szandál) eladó. Megtekinthetők délután 3—6 között. Timisoara IV., Em. Gojdu-u. 13, ajtó 1. (4245)

ELADÓK különböző butorok, úgy mint nagy, kihuzható, fehér asztal, fehér szekrények, alig használt, jó állapotban lévő ösz-szeucsukható ágyak. Közlebbi felvilágosítás! Timisoara I., V. Alexandri-u. 7. szám alatt a II. emeleten nyujtanak. (4215)

ELADÓ imprimé anyagból készült ruha, valamint csikos selyemruha. Érdeklődni Timisoara III., Hold-u. 7 szám alatt. (4239)

ÜZLETHELYISÉG Timisoara legforgalmasabb helyén, berendezéssel, vagy a nélkül átadó. Cím a timisoarai kiadóban. (4137)

TANULÓLEÁNYOKAT felfogadnak Jakobi-szalonnba, Timisoara. Vasile Alexandri-u. 7, II. em. 31. (4179)

NŐI szövet- és selyemruhák, cipők, kosztüm, kézimunkák, tavaszi kabát, gumilepedő eladók. Timisoara II., Maresal Joffre-u. 17, 12. ajtó. (4203)

8-CSALÁD MÉH, valamint hentes részére való közszerző eladó. Timisoara II., Cercel Voda-u. 5, munkástelep. (4209)

NŐI KERÉKPÁR eladó. Érdeklődni Timisoaran, 38-31 távfeszélő szám alatt. (4211)

URI CSALÁD gyermekét, 4—10 év között, nyaralásképen szerető anyai gondozásomban venném. Ajánlatokat a timisoarai kiadóba „Gondos nevelés” jelígre kérek. (4212)

KÉTKERÉKŰ kiskocsi, azonnal eladó. Timisoara II., Batania-u. 51. (4213)

KÉTSZOBÁS butorozott lakrészt, konyha-használattal, vagy teljesen önálló kétszobás, korszerű lakást azonnalra keresek. Értekezni Timisoran, 20-63 távfeszélő szám alatt. (4214)

ELADÓ iratszekerény, íróasztal, írógép-asztal, rómkő, táblákkal. Dante, Timisoara, Carol-körút 5, a Mária-szobor mellett. Távfeszélő 52-79. (4216)

SPORTKOCSI, jó állapotban lévő, eladó. Timisoara, Gheorghe Sincui-u. 5. (4217)

HÁLÓ világos, bükkből készült, diófavál díszített, eladó. Timisoara, Fratelia, IX u. 22. (4218)

VENNEK új, alacsonyabb férfi-termetre való, burettből készült ruhát. Ajánlatokat a timisoarai kiadóhivatalba „Finom” jelígre kérek. (4219)

BEJÁRÓNÓT, megbízható, felfogadnak a reggeli órákra. Timisoara III., Mihail Vi-teazul-körút 7, legfelső csengő. (4220)

VIDÉKRE keresnek mindenest. Cím a timisoarai kiadóhivatalban. (4211)

VILLÁBA felfogadnának mielőbbre megbízható, rendszerető, idősebb házaspárt, házmesteri teendők elvégzésére. Jelentkezni délután 2 órakor Timisoara III., Remus-u. 7 szám alatt lehet. (4222)

36-os KÉK, női cipő, gyermek részére való valamint cipők eladók. Megtekinthetők 8—10-ig, valamint 2—4-ig. Timisoara III., Mihail Gaspar-u. 3. alsó csengő. (4132)

KIS CSALÁDI HÁZ eladó Timisoaran. Chisoda-noua, Garii-sor 14. (4144)

KELETI SZMIRNASZONYEG világos, 3x4 méretű, rózsaszín selyem ripszéből, valamint sötét szövetből készült rüggönyök, gyermek-írószal, továbbá 2 pár alig használt, jó állapotban lévő, 35-ös. bőrei kombinált fehér, női vászon-cipő eladó. Cím Timisoara IV., Em. Gojdu-u. 7, 2. (4206)

ANGORA-nyulak fajtiszták, eladók, Cím Timisoara V., Oratiu-utca 10. (4207)

HAROMKERÉKŰ kerékpár, továbbá kifogástalan, jó állapotban lévő 27—30-as magassáru, fehér nubuk, valamint más gyermekcipők eladók. Ugyanott vesznek 30-as sarut (szandált). Timisoara I., Milano-u. 16, 2. ajtó. (4208)

50 ÉVES NŐT, felfogadnak délutánra, 3—5-ig. Timisoara IV., Fröbl-u. 47, III. 3—5-ig, háztartási munkák elvégzésére. Jó fizetést adnak. Timisoara, IV., Fröbl-u. 47, III. em. 2. (4224)

UJ, HOSSZU, kötött angora-kabát, továbbá fehér és barna 31-es, gyermekcipők, valamint 31-es saru (szandál) eladó. Megtekinthetők délután 3—6 között. Timisoara IV., Em. Gojdu-u. 13, ajtó 1. (4245)

ELADÓK különböző butorok, úgy mint nagy, kihuzható, fehér asztal, fehér szekrények, alig használt, jó állapotban lévő ösz-szeucsukható ágyak. Közlebbi felvilágosítás! Timisoara I., V. Alexandri-u. 7. szám alatt a II. emeleten nyujtanak. (4215)

ELADÓ imprimé anyagból készült ruha, valamint csikos selyemruha. Érdeklődni Timisoara III., Hold-u. 7 szám alatt. (4239)